Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

BARNAVÄNNEN

N:o 10 6 Mars | Illustrerad Veckotidning för Söndagsskolan och Hemmet. Redaktör: J. B. GAUFFIN, Uppsala. | 27 årg. 1910.

Jesus gråter över Jerusalem.

Luk. 19: 41—48.

Från Jeriko, där Jesus botat den blinde och gästat Sakkeus, går färden vidare mot Jerusalem. I Betanien stannar Jesus och vilar över sabbaten, och här hyllas han av sina trogna vänner med en fästmåltid i Simon den spetälskes hus. Här sköter Marta om värdinneskapet. Lasarus, den från döden uppväckte, sitter med Jesus vid bordet såsom hedersgäst, och Maria bryter sin alabasterflaska med den dyrbara nardus-oljan över Jesus och inviger honom på förhand till hans begravning. Här får Jesus känna kärlekens och tillgivenhetens värme strömma emot sig från trofasta vänners hjärtan. Det var ett par dagars vila och solljus över frälsarens tunga väg upp till Jerusalem.

Men så börjar den egentliga infärden till Jerusalem. Även under denna färd över Oljeberget får frälsaren röna mycken kärlek och sympati, och han mottages med stora förhoppningar och jubelrop av pilgrimsskarorna. De strö palmkvistar såsom en grönskande matta på vägen, där han

rider fram och jubla: »Välsignad vare konungen, han, som kommer i Herrens namn. Frid vare i himmelen och ära i höjden!»

Men när Jesus kommer närmare och från Oljebergets krön skådar ut över staden med dess tempel och palats, dess murar och torn och dess myllrande människoskaror, då gripes frälsaren av ett djupt vemod och börjar gråta högljutt över den och säger: »O, att ock du visste, och det i denna din dag, vad din frid tillhörer! Men nu är det fördoldt för dina ögon.»

Varför grät Jesus? Han grät över Jerusalems invånare och över att de icke kände sin besökelsetid. Han grät över den förfärliga dom, som skulle drabba dem för att de stött bort Jesus, den ende som kunnat hjälpa och frälsa dem. Han grät över att de stött bort hans kärlek. Det finnes ingenting som smärtar så, som en bortstött kärlek. Det var genom att taga emot hans kärlek till frälsning, som de kunnat undgå den Guds dom, som nu måste komma över judafolket och över Jerusalems invånare. Jesus säger i smärta om Jerusalem: »Den tid skall komma över dig, då dina fiender skola omgiva dig med vallar och innesluta dig och tränga dig på alla sidor. Och de skola slå ned dig till jorden tillika med dina barn, som äro i dig, och skola icke lämna kvar i dig sten på sten, därför att du icke kände den tid, då du var sökt.»

Skulle Jesus inte gråta, när han i profetisk syn såg det fasansfulla skådespelet av Jerusalems förstöring! Skulle Jesus inte gråta, när han i profetisk syn såg, huru Jerusalems invånare föllo för romerska soldaters spjut och svärd, såg, huru kvinnor skändades och huru små barn togos på spjutspetsarne och kastades upp i luften och togos emot på spjuten och kastades upp igen, tills de dogo! Skulle Jesus inte gråta, när han såg den fasansfulla nöd, de ådrogo sig genom att förkasta honom och hans kärlek!

Och såsom Jesus såg det och såsom han talade, så skedde det. Judarne gjorde uppror emot romarne, och dessa kommo med stora och väl övade härmassor och slogo judarnes krigshärar, så att hundratusenden föllo i strid. Jerusalem belägrades och intogs under det rysligaste blodbad, och så förvandlades staden till en grushög. Skaror av judar släpades bort till Rom, där många av dem dödades, och andra fingo såsom trälar slita ont i främmande land. Och ända till våra dagar bo judarne förskingrade bland alla folk, hatade och förföljda. Ett bevis för sanningen av Guds ord, ja ett bevis för sanningen också av det ordet: »Faren icke vilse, Gud låter icke gäcka sig, vad en människa sår det får hon ock skörda».

Men vi som ha läst om, huru Jesus grät över Jerusalem, vi må fråga oss själva: »Har jag genom olydnad och synd betett mig så, att Jesus haft orsak att gråta över mig? Då bör du i denna dag besinna dig och bedja din frälsare om förlåtelse och om nåd till att ändra sinne och leverne, så att han med glädje och välbehag kan se på dig. Gud give eder alla nåd att tro på Jesus, älska honom innerligt och varmt samt lyda och tjäna honom med glädje! *J. B. G.*

Vad blommorna sågo.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Men då sade Ellen med vänlig, deltagande stämma: »Stackars Georg!» Och då var det slut med hans självbehärskning. Med ansiktet lutat mot trädstammen grät han och snyftade så ohejdat, att även Ellens ögon fylldes med tårar. Hon reste sig upp och gick långsamt fram till honom.

»Gråt ut riktigt en gång du, Georg, det skall göra dig gott», sade hon.

Georg kunde icke säga något, han endast snyftade. Men så kom det i avbrutna satser: »Jag var så stygg — jag visste inte — jag visste inte, att mor hade sagt så där!»

Då han lugnat sig något, bad Ellen honom komma och sätta sig i gräset bredvid hennes stol, och så berättade hon för honom om hans hädangångna mor och om det samtal hon haft med henne om hennes kära gosse och om de planer hon haft att utföra »när han blev stor».

Gossen lyssnade under tystnad till hennes ord, men i det ögonblicket mognade i hans hjärta ett beslut, som skulle komma till utförande: han skulle icke låta sin mors förhoppning komma på skam. Nu förstod han, att hans strävan icke skulle vara lönlös, och att det ännu fanns på jorden någon, som höll av honom och som skulle glädjas över att han uppförde sig väl och gjorde sitt bästa. Då Ellen hade talat ut, sade han ödmjukt: »Nu, då jag fått veta detta, skall jag ständigt tänka på det».

»Förstår du nu riktigt vad du lovar, Georg?» frågade Ellen allvarligt. »Vet du, att ett löfte måste du hålla hela livet igenom?»

Då hon sade dessa ord, föll hennes blick på den lilla förgät-mig-ej, som stack upp sitt öga ur gräset. Hon lutade sig ned, bröt försiktigt stängeln och räckte Georg blomman. »Vet du, vad den här lilla blomman heter, Georg? Nå väl, göm den då omsorgsfullt och när du frestas att göra något galet, så skall den påminna dig om ditt löfte och — om mig.»

Vid de sista orden, vilkas betydelse Georg allt för väl förstod, var det som om strupen skulle snöras tillsammans på honom. Han kunde icke få fram ett ord, men då han tog blomman ur Ellens vita, genomskinliga hand, tryckte han vördnadsfullt sina läppar på den. — —

Två månader senare var det stora huset stängt och gardinerna nedfällda. Doktorns ord hade gått i uppfyllelse: »Innan bladen falla, skall Ellen hava flyttat till ett bättre fäderneland».

I trädgården var det dödstyst, icke ett blad rörde sig. Det var som om vinden höll andedräkten för att icke bryta den högtidliga tystnaden.

Höstsolen göt sina varma strålar liksom medlidsamt på den lilla gossens gestalt, som låg där orörlig i gräset på samma ställe, där han för kort tid sedan suttit vid Ellens fötter. Allt, allt hade han nu mistat. Icke en enda brydde sig nu mera om, antingen han var snäll eller stygg, nu var det ingen mera i hela världen, som höll av honom eller kunde tala med honom om hans älskade mor. Ty det hade icke stannat vid detta samtal, som Ellen och han haft i trädgården. Han hade sedan ofta fått komma in till henne och lyssna till vad hon berättade för honom om den himmel, där hans mor nu var, och dit hon också snart skulle gå. Då hon så glatt talade om sin snara bortgång, hade det icke förefallit Georg så svårt, men nu —.

Plötsligt föll hans blick på några sena förgät-mig-ej, som stodo i gräset framför honom. De påminde honom om den andra pressade förgätmigej, som han nu i två månader hade burit innanför sin slitna blus i en liten ask. Han tog fram den och såg på den, det var som om åsynen därav mera levande påminde honom om Ellens ord, och som om hon själv ännu var honom nära för att trösta honom. Han kände sig nu mera icke så ensam, ty den lilla blomman påminde honom så livligt om vad Ellen hade sagt och tycktes tillika försäkra honom om att hon nu var lyckligare än hon någonsin varit här nere på jorden. Då han reste sig upp för att gå hem, gömde han åter asken med blomman omsorgsfullt innanför blusen, och sedan han kastat ännu en blick på det stora, tomma huset, gick han ut ur trädgården.

Ellens uppgift här nere var nu slutad, men den lilla blommans skulle just nu börja. Den skulle påminna gossen om hans löfte och därvid ingiva hans själ idel goda tankar.

Var icke då den lilla blommans gärning skönare än de blommors, som den avundades så mycket under sin första dag i livet?

SLUT.

MORDOKAI.

TOP.

Mordokais upphöjelse.

Med teckning.

Under den tid, då judarne levde såsom fångar i Babels land, blev en kvinna vid namn Ester upphöjd till konung Ahasveros drottning. Den gången blev sagan om en fattig flicka, som blev drottning, en sanning.

Ester var fader- och moderlös, därför hade Mordokai upptagit henne som fosterdotter i sitt hus. Mordokai var en av de judiska män, som av Nebukadnessar blivit bortförd från Jerusalem till Babels land och till dess huvudstad Susan. Här hade han fått någon underordnad syssla vid själva konungapalatset.

En gång gjorde konung Ahasveros ett stort gästabud för alla sina furstar och höga ämbetsmän, för Persiens och Mediens härförare och krigsöverstar. Under gästabudet bjöd han sin drottning Vasti att kläda sig i kunglig skrud och komma till konungens gästabud, så att furstarne och ämbetsmännen skulle få se hennes skönhet och buga sig inför henne. Men Vasti ville inte komma. Hon föraktade konungens inbjudning och uteblev från fästen.

Konungen blev så förgrymmad, att han förskötVasti, och efter någon tid önskade han få en annan drottning. Bland alla Susans vackra unga kvinnor fanns ingen som var så vacker och drottninglik, som Mordokais fosterdotter, Ester. När konungen fick se henne, fattade han sådan kärlek till henne, att han genast upphöjde henne till sin drottning. Men Ester var lika förståndig, som hon var skön att skåda.

En gång hade två hovmän beslutit att mörda Ahasveros. Men Esters fosterfader hade på något sätt fått veta deras anslag, och han skyndade genast att omtala det för drottning Ester. Hon omtalade för konungen, vad Mordokai sagt henne. De onda männen blevo gripna och avrättade. Men det skrevs i hovets krönika eller dagbok, att juden Mordokai räddat konungens liv genom att avslöja lönmördarne.

Vid Ahasveros hov stod agagiten Haman i stor ynnest, och konungen gav honom främsta platsen bland sina furstar. Haman hade också fått konungens samtycke till det påbudet, att alla konungens övriga tjänare skulle böja knä för honom. Detta gjorde nu också alla utom Mordokai. Haman blev då så förgrymmad, att han lät på sin gård uppresa en femtio fot hög galge för att i den hänga Mordokai och döda honom. Men han var icke nöjd därmed, utan samma dag som Mordokai dödades, skulle alla judar i hela Babels land dödas. Haman var icke nöjd med mindre. Och härtill fick han konungens bifall, och brev utfärdades över hela landet, att man skulle dräpa, förgöra och utrota alla judar, både unga och gamla, både kvinnor och barn, och deras egendom skulle lämnas till plundring.

Ingen mer än Mordokai visste, att drottning Ester var en judinna. Således skulle även hon dödas. Emellertid blev det sorg och bedrövelse bland judarna i Susan, och de sände bud till drottningen med bön om hjälp. Hon bad dem då att fasta och bedja för henne. Drottningen och hennes tärnor gjorde på samma sätt.

Efter tre dagar bjöd hon konungen och den onde Haman på ett gästabud till sig. Ahasveros var idel välvilja och solsken. Han lovade drottningen allt, vad hon begärde. Men hon utbad sig blott, att konungen och Haman skulle komma på ännu ett gästabud följande dag. Konungen lovade att komma, och Haman var idel glädje över den ära som vederfors honom.

Följande natt kunde Ahasveros icke sova. Han bjöd då, att man skulle läsa krönikan för honom. Bland annat lästes om huru Mordokai räddat konungens liv genom att uppdaga sammansvärjningen mot honom. Konungen frågade: »Vilken ära har vederfarits Mordokai för detta?» Hovmannen, som föreläste, svarade: »Intet sådant har vederfarits honom». Konungen frågade: »Vem är tillstädes på gården?» Haman hade just kommit in på yttre gården till konungshuset för att bedja konungen om tillåtelse att få hänga Mordokai. Hovmännen sade till konungen

att det var Haman, som var därute. Då bjöd han att Haman skulle släppas in. Ahasveros frågade: »Huru skall man göra med den man, som konungen vill ära?» Haman svarade: »Jo, man skall hämta en konungslig klädnad, som konungen själv burit, och en häst, som konungen själv har ridit, och på vilkens huvud en kunglig krona är fäst, och man skall överlämna klädnaden och hästen åt en av konungens förnämsta furstar, och klädnaden skall sättas på den man, som konungen vill ära, och man skall föra honom ridande på hästen fram på den öppna platsen i staden och utropa framför honom: »Så gör man med den man, som konungen vill ära». Haman trodde nämligen, att det inte kunde vara någon annan än honom själv, som konungen ville ära.

Då befallde Ahasveros: »Skynda dig Haman att taga klädnaden och hästen och gör som du sagt med juden Mordokai, som sitter i konungens port». Och Haman måste lyda.

Så fördes nu Mordokai, iklädd kunglig skrud och ridande på en kunglig häst, omkring på Susans öppna platser, och en hel livvakt av konungens garde följde honom. Och överallt ljöd det: »Så gör man med den man, som konungen vill ära!»

Efter denna ovanliga färd skyndar Mordokai åter till porten i konungens palats, men Haman går bedrövad hem. Det onda samvetet slår honom. Snart komma dock hovmän och hämta honom till drottning Esters gästabud.

Under gästabudet säger drottningen: »Om jag funnit nåd för dina ögon, o konung, så blive mitt liv mig skänkt på min bön och mitt folk på min begäran. Ty vi äro sålda, jag och mitt folk till att utrotas, dödas och förgöras.»

Konungen frågade: »Vem är den, och var är den, som fördristar att så göra?»

Ester sade: »Den ovännen och fienden är denne onde Haman». Konungen blev då så vred, att han lämnade gästabudet och gick ut i palatsets trädgård. Men när han lugnat sig litet, kom han åter in. Då låg Haman nedböjd över den soffa, där Ester satt. Då blev konungen ännu mer vred och sade: »Vill han ock öva våld mot drottningen här inne?»

En av hovmännen sade då: »Vid Hamans gård står en femtio fot hög galge, som var ämnad för Mordokai». Då sade konungen: »Hängen upp Haman på den». Så blev Haman hängd, och hans hus och egendom skänktes åt Mordokai, som nu blev den mäktigaste i Ahasveros stora rike. Påbudet om judarnes förgörande upphävdes och de fingo löfte att döda deras värsta plågare. Men till minne av deras räddning genom drottning Ester firade judarne sedan i alla tider Purimfästen den fjortonde dagen i månaden Adar.

J. B. G.

Top.

Med teckning.

Top är söt, — ser du det? —
Han är knubbig och fet,
han är rolig, så att det förslår,
liten svansstump han har,
och med den ger han svar,
om man frågar, hur Top-gossen mår.

Och hans blick är så klok.
Som det vore en bok
kan man läsa i den, vad han vill.
Litet socker ibland,
och så mjölk litet grand,
ras och lek, se, det längtar han till.

Top är rar, kan du tro,
när han lagt sig till ro
i sin korg för att vila en stund
efter lekarne, men
snart han vaknar igen,
glad och munter som förr ur sin blund.

Då vill Top rasa ut
som så ofta förut,
han gör klumpiga, lustiga språng,
han gör tusende spratt
i salong och rabatt.
och visst är han ibland till förfång.

Men blir mor alltför sträng,
eller piga och dräng
börja gräla för mycket på Top,
då han vet, vart han flyr,
rakt på mig då han styr
att i famn jag må ta honom opp.

Då slår hjärtat så hårt,
att det känns riktigt svårt,
men jag vet, att han lugnar sig snart.
I min famn kan han bo
uti trygghet och ro,
ty jag skyddar min Top, det är klart.

Ella.

Med Guds hjälp.

Det var fjorton dagar före jul. En grå himmel med tunga, snöfyllda moln vilade över staden, och stormen for vinande genom gatorna. Den försökte av alla krafter släcka gaslyktornas matta ljus och bygga snöbarrikader längs husen.

I en port i utkanten av staden stod en liten tunnt klädd flicka och spanade nedåt gatan. Hon väntade tydligen med otålighet på någon, men hon tycktes vänta förgäves. De stora, mörka ögonen voro så sorgsna, och de magra händerna, som sökte hålla ihop sjalen över bröstet, visade, att hon icke levde på livets solsida. Hon kastade ännu en hastig blick nedåt gatan, drog därpå sjalen ännu tätare ihop omkring de magra axlarna, suckade tungt och gick därifrån.

Det var mycket folk på gatorna trots stormen och yrvädret, och ju närmare hon kom stadens centrum, desto livligare blev trafiken. Men hon gav ej akt på detta. Hon stannade ett ögonblick utanför någon krog och betraktade kunderna, som gingo ut och in, men fortsatte därpå sin vandring.

Nu vände hon om ett hörn och smög sig försiktigt fram till ett hus, som låg ett litet stycke från gatan. På den gamla skylten som av stormen fördes fram och åter, stod det: »Rum för resande. Utskänkning av öl och brännvin».

Hon gick tyst in genom den låga porten. Svordomar och högröstat tal nådde hennes öron. Hon ryste och drog sig tillbaka i skuggan just i rätt tid för att icke bliva bemärkt. Ty dörren slogs upp, och en berusad man störtade ut, följd av flera andra. Skenet från gatan föll på de druckna männen, och hon kände igen sin far. Men vad var det? De hade råkat i slagsmål, han låg under, och stadens värste slagskämpe stod över honom med knuten näve.

Den lilla flickan darrade, men blott ett ögonblick. I det nästa föll mannens tunga hand och träffade — icke hans motståndare utan ett svagt barn, som blödande sjönk ned vid faderns sida.

Våldsverkaren stod ett ögonblick liksom bedövad och betraktade sitt verk, men i nästa minut fylldes det låga portvalvet av poliskonstaplar och nyfikna. Den starke slagskämpen blev övermannad och bortförd, en konstapel trängde sig fram och böjde sig ned över den lilla medvetslösa flickan och hennes far. (Forts.)

Bibelläsning

eller vad står det i nästa söndags text?

Veckan 7—13 mars 1910.

M. 7. Luk. 22: 47—54 a. JESUS FÖRRÅDES OCH FÄNGSLAS.
T. 8. v. 47—48. Judas.
O. 9. v. 49—50. Petrus.
T .10. v. 51—53. Jesus.
F. 11. v. 54. Jesus fängslas.
L. 12. Es. 53: 7. Jesus, Guds Lamm.
S. 13. Joh. 1: 29. Vad Jesus såsom Guds Lamm utför.

Söndagsskoltext för den 13 Mars.

Jesus förrådes och fängslas.

Luk. 22: 47—54 a.

Minnesvers: Tit. 2: 14. Jesus Kristus har utgivit sig själv för oss, på det att han skulle återlösa oss från all orättfärdighet och rena åt sig ett egendomsfolk, som beflitar sig om goda gärningar.

UPPSALA 1910. K. W. APPELBERGS BOKTRYCKERI.